

Цимбалюк І. О. Особливості застосування спрощеної системи оподаткування в Україні [Текст] / І. О. Цимбалюк, Н. Остромухова // Zbiór raportów naukowych. Wykonane na materiałach Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej Konferencji «Osiągnięcia naukowe, rozwój, propozycje na rok 2014». (Kraków, 29.12.2014 - 30.12.2014). – Warszawa : Wydawca : Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2014. – Część 2. – 92 str. – Str. 59-61.

ПОД- СЕКЦИЯ 11. Финансы, денежный оборот и кредит

Цимбалюк І. О.,

к.е.н., доцент

Остромухова Н.

студентка 4 курсу напряму підготовки „Фінанси та кредит”

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,

м. Луцьк

**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ
СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ**

Ключові слова: оподаткування, єдиний податок, малий бізнес, спрощена система оподаткування, загальна система оподаткування.

Keywords: taxation, united tax, small business, simplified system of taxation, general system of taxation.

У сучасних складних економічних умовах розвиток малого та середнього бізнесу набуває пріоритетного значення. Перевага малого бізнесу полягає у сприянні гнучкості та динамізму вітчизняної економіки, забезпеченні соціальної стабільності населення, створенні нових робочих місць, а отже є основним джерелом доходів значної частини населення.

Задля забезпечення розвитку та підтримки малого бізнесу в Україні була запроваджена спрощена система оподаткування зі сплатою єдиного податку. Протягом періоду свого існування спрощена система підтвердила

свою ефективність в порівнянні із звичайною системою оподаткування, водночас, вона має багато проблем, які потребують негайного вирішення.

Проблеми оподаткування суб'єктів господарювання, які обрали спрощену систему, було досліджено у працях багатьох вітчизняних вчених, таких як В.А. Ільяшенко, М.І.Карліна, О.В. Квасниці, М.А. Ліпич, О. Молодована та інших. Проте, у зв'язку із постійною зміною умов господарювання та зміною податкового законодавства ця проблема не втрачає своєї актуальності та потребує подальшого дослідження.

Головні недоліки спрощеної системи оподаткування необхідно розглядати з двох позицій – з позиції держави як елемент фіскальних надходжень до місцевих бюджетів та з позиції підприємств, які бажають перейти на альтернативну систему оподаткування, оскільки, оподаткування малого бізнесу повинно бути ефективним як для держави, так і для суб'єктів підприємницької діяльності.

Так, для держави основною проблемою у спрощеній системі оподаткування є низька фіскальна ефективність. Значний розрив між податковим навантаженням на підприємства, що функціонують на загальній системі, і тих, які сплачують єдиний податок, є одним з основних факторів посилення використання даного податкового режиму в цілях мінімізації оподаткування. Фактично, сектор економіки, де працює 13 % працездатного населення, формує лише 1,2 % доходів зведеного бюджету [1].

Можливість за допомогою спрощеної системи оподаткування зменшити суму сплачених податків та уникнути сплати ПДВ призводить до так званого „дроблення бізнесу”. Так, у складі великої компанії, яка належить одному власнику може існувати декілька малих підприємств або фізичних осіб-підприємців, які працюють на спрощеній системі. Обороти великої компанії розбивається між кількома суб'єктами підприємницької діяльності, що звільняє великий бізнес від сплати ПДВ та податку на прибуток, замінюючи їх єдиним податком [1].

Негативним наслідком застосування спрощеної системи оподаткування для держави є можливість мінімізації роботодавцями оподаткування доходів певних категорій працівників і сплати внесків єдиного соціального внеску, що призводить до зменшення сум надходжень до Пенсійного й соціальних фондів. Для оптимізації податкових платежів роботодавець «переконує» свого працівника зареєструватися платником єдиного податку і переводить взаємовідносини з ним на контрактну форму співробітництва. Таким чином, роботодавець уникає сплати внесків до Пенсійного й соціальних фондів (єдиного соціального внеску), а фізична особа – податку на доходи фізичних осіб [2, 16]. В даному аспекті єдиний податок є не вигідним і для працівника, оскільки при укладанні такого договору особа свідомо позбавляє себе від багатьох соціальних гарантій.

Варто зауважити, що і з точки зору підприємств спрощена система оподаткування не завжди є економічно вигідною. Важливе значення при визначенні доцільності переходу підприємства на спрощену систему має розрахунок виручки від реалізації та прибутку до оподаткування. Оскільки єдиний податок сплачується із загальної суми виручки від реалізації, а податок на прибуток підприємств – із прибутку до оподаткування, тобто із суми виручки за мінусом витрат, спрощена система для підприємства буде вигідною лише в тому випадку, якщо підприємство буде мати велику виручку від реалізації, але при цьому його втрати будуть мінімальними. В іншому випадку, підприємству вигідніше залишитися на загальній системі оподаткування [4, 63].

Для підприємців-спрощенців значним недоліком даної системи оподаткування є те, що сума єдиного податку підприємцями сплачується авансовими платежами за звітний період. При цьому не враховується чи буде фактично отримано дохід від здійснення такої діяльності за звітний період, чи ні. Таким чином, спостерігається відсутність взаємозв'язку між обсягами

отриманих платником податків доходів у звітному періоду та суми сплаченого податку.

Виходячи з вищесказаного можна зробити висновок про те, що недосконалість механізму справляння єдиного податку знижує ефективність як суб'єктів господарювання, так і держави в цілому. Спрощена система оподаткування в сучасних умовах лишається одним із сприятливих механізмів для ухилення від сплати інших податків.

Таким чином, реформування спрощеної системи оподаткування є необхідною умовою для забезпечення стабільного і прогресивного розвитку малого бізнесу. Для вирішення зазначених проблем необхідно створити фіскальні стимули для підвищення зацікавленості місцевих органів влади в розвитку малого бізнесу на відповідній території; з метою ліквідації схем мінімізації податкових платежів та забезпечення легалізації трудових відносин – посилити відповідальність платників єдиного податку за використання праці найманих працівників без оформлення трудових відносин; розширити перелік видів діяльності, на які поширюється спрощена система оподаткування; запровадити сплату єдиного податку за підсумками звітного періоду; розширити сферу взаємовідносин контролюючих органів та платників податку.

Література

1. Молдован О. Єдиний податок: скасувати не можна реформувати [Електронний ресурс] / О. Молдаван // Економічна правда. 2010. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2010/04/30/234326/> (Дата звернення: 18.12.2014).

2. Ільяшенко В.А. Наслідки і проблеми застосування спрощеної системи оподаткування в Україні / В.А. Ільяшенко // Економіка та підприємництво. – 2013. – №3. – С. 13-18.

3. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/> (Дата звернення: 18.12.2014).

4. Ліпич М.А. Методика вибору оптимальної системи оподаткування суб'єктами малого підприємництва / М.А. Ліпич // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2012. – №5 – С. 62-66.